

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ILMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
A Csáktornyai székelő „Muraközi tiszti önszegélyző szövetkezet”, a Perlakos székelő „Alsó-muraközi takarékpénztár” és „Önszegélyző szövetkezet” s a Stridon székelő muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önképzőkör” hivatalos közlönye.

Előzetési árak:

Egész évre 4 frt
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „
Egyes szám 10 kr.

Hirdetsek még elfogadtnak: Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein R. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelk A., Danke G. L. és társánál és Herndl. Brnauben: Stern M.

Nyiltér petitsora 10 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Csáktornya, 1887. jun 15.

Mintegy 14 évvel ezelőtt, a törvényszék idejében közadakozás folytán Csáktornyan egy magyar zenetársulat telepített le. Az előtt Csáktornya ritkán hallott magyar népzenekezt. Egy egy utalozó cigánybánda állapotott itt meg, vagy bálok alkalmával egy-két napig húzta nekünk a haza közepétől távol esőknek nagyon is ujdontat új nótákat.

A város közönségének nagya, apraja csak úgy özönlött ilyenkor a nyilvános kertekbe, vendéglőkbe s szórta a pénzt; nem csoda, ritka vendég volt akkor itt a magyar cigány és magyar nótá!

Sokaknak óhaja teljesedett a cigány zenekar letelepítésével. A csáktornyai cigányok át-á rándultak Varradsra, Lendvára, Perlakra, Stajerbe sat Szivesen fogadták őket fel bálokra, majálisokra, s a cigány hegedűjével hozzájárult városunk nevének emeléséhez s nemzeti nótáink terjesztéséhez.

Ideha Muraközben szerettük a magyar zenekart. Táncmulatság alkalmával nem kellett szákat vennünk fel a bál költségetesbe a zenekarra, mert a kanizsai, szombathelyi, eger-szei, fehérvári cigány 150—200 frt bér, utiköltség meg szállás és koszt nélkül nem jött Csáktornyára muzsikálni; szedés alkalmával meg a város becsületéért tele kellett rakni a tányért bankókkal.

Az állandó népzenekezt tehát gazdálkodási szempontból is jó volt. Aztán volt a magyar népzenekeztnek egy fontos feladata is itt a vég vidéken; az, hogy missiót teljesített.

A magyar népdal valóságos hódítást vitt végbe a horvátjaku muraközi népnél. Pedig tudjuk azt, hogy

mily befolyással a magyarul érzésre a magyar dal és zene — A magyar nótákat megtanulták a csáktornyai cigányoktól a falusi népzenekezt, azoktól meg a nép; úgy, hogy jelenleg felső Muraköz hegyvidékén mint alsó Muraköz rónán egyaránt hangzanak szép magyar népdalaink.

Csak hogy sajnos, ez állapotok is megváltoztak. Magyar népzenekeztünk megbukott, széjjelment azt mondták, hogy nem tudnak megélni, mert nem pártolják őket.

Még egy utolsó kísérletet szándékozik tenni a zenekar 2 itt maradt tagja, a közönség áldozatkészségére számítván, egy új társulatot szervez.

A csáktornyai arany fiatalsághoz, no meg a jó öreg urakhoz is szólunk és nemzeti zenék istápolása és munkáink dalaink terjesztése céljából kérjük őket, hogy a szervezendő magyar zenekartól ne vonják meg hetenkint legálább kétszer a hatóskát s általában a pártolást!

A felső muraközi hegyvidéki közművelődési önképzőkör.

A felső-muraközi hegyvidéki közművelődési önképzőkör f. hó 2-án tartá meg vitatókozó és felolvasó ülést a következő programmal.

A múlt havi jóny hitelesítése után Danitz Sándor f. tag Krampatics János r. tag dolgozata feletti bírálatát adja elő. Ezután a kör jegyzője Dr. Zarka Zsigmond ur, tb. elnök átiratát olvassa fel.

„Ciceró szavával kezdem leveletem, — mondja a levél. — Fejleszd tehetségedet, hogy szellemed emelkedvén, eljuthass a Parnassusra. Szellemi dicsőséged ott keresd. E tér az, melyen emléked halhatatlan maradhat.

Nem várt kitüntetésben részesültem, mondja tovább, midőn a nagybecsű kör engem bismalmával, elismerést érdemlő tiszteletével megajándékozott. Adja az ég ura,

hogy azon magasztos cél, amelyet a kör maga elé tűzött, elérsek. A haladás szent eszméje támogassa lelki erőmet, s ne engedje csüggedni e nehéz küzdelemben a kör tagjait. Biztasson bennünket azonban édes remény, hogy az utókor számára hagyunk egy oly szép teret hátra, melyen a babérratni az utóemzedék tartsa olyan büszkeségek, mint a milyen ekkor lélekkel iparkodik a kör minden egyes tagja küzdeni.”

A hosszú levél, körünk irattárának eddig egyik leggyönyörűbb kincse, a következőleg nyer befejezést:

„Éltesse a jó Isten a felső muraközi m. kir. állami tanítók önképzőköre minden tagját igen igen sokáig, hogy a képzelt és lehetséges tagok, mint a tudomány apostolai hihetsek sokáig azon magvakat, melyek kedves Hazánk virágzását e részben is megteremtendik.”

Élénk jelen kialsásban tört ki a felolvasás után a tetszésnyilvánulás.

A földről és néhány égi testről” czimben hosszú és nagyon érdekes értekezést olvasott fel Kováts Gyula elnök, amelyet a kör örömmel és élvezettel hallgatott végig, s amelyért Horváth Gyula jegyző a kör nevében örökösöznetet mond.

Ezen értekezéset beiratát végezt Mészey Blanka k. a és Krampatics János r. tagoknak kiadatott.

Több apró pontozat után a következő indítvány vált jónyvilag határozattá.

A kör f. hó 16-án a lapsinai történelmi nevezetességű várom megtekintésére kirándul, s hogy e kirándulás ünnepélyes színezet nyerjen, Kováts Gyula elnök felolvasni, Horváth Gyula jegyző pedig szavalni fog.

Elnök a szép számmal megjelent rendes és pártoló tagoknak a támogatásért köszönetet mond, mely után az érdekes ülés d. u. 1/26 kor véget ért.

HORVÁTH GYULA.

Külömfélék.

— Lovassági nagygyakorlatok Hercege Croy Lipót altábornagy, lovassági felügyelő, két alezredes és egy tábori kapitány kíséretében f. hó 14-én

Csáktornyára érkeztek s több napig itt tartózkodtak A tiszti urak a közeli vidékre rándultak a lovassági nagygyakorlatokra alkalmas terepet keresni A szl rókus- pribiszlavec- sziviczagardinovecz beliczai fensikot, valamint a vidéket a nagygyakorlatokhoz kitünőnek találták. A hercege ur a pribiszlaveczi grófi kastélyt is megszemlélte az esetre, ha ő Felsege is lejön ne a gyakorlatok megtekintésére. A tisztek egyike az uradalmi tisztisné is volt, 2 magasabb állású tisztnek szálást és a tábori törzskarnak irodahelyiséget keresni A kívánalmaknak e tekintetben is megfelelő helyiséget találtak. A tisztek nyilatkozata szerint az eddig megvizsgált területek között a muraközi legalkalmasabbnak találták s pár tolólag terjesztik fel ő Felségem, aki választani fog a megýenkiszemelt 3—4 hely között. Ha a választás Muraközre esnék, akkor aug. 27-én érkeznek meg a tábori törzskar, szeptember 1-én öt ezred lovasság, még pedig: 2 ezred dzsidás, 2 ezred huszár, 1 ezred dragonos és Komáromból a megfelelő lovas tüzérség. A katonaság a közeli falvakban lenne elhelyezve. A gyakorlatok 10 napig tartának.

— A csáktornyai daleylet 3 havi szünetre kezdetelel a f évad befejezéséig sikerült dalestélyt rendezett f hó 11-én a Szeivert-féle kerti helyiségben. A programma 9 dal volt felolvás, amelyek a jelenvolt válogatott közönség által élénken megtapsoltattak. A hűvös idő sokakat távol tartott, mindazonáltal az eperjesi, nagy károlyi sat. tüzérszolgálat számára elég szép bevétel mutatkozott a pénztár lezárásánál Jótékonyczérra elküldetett 42 frt.

— Jótékonyaság Az eperjesi, nagy károlyi s. a. t. tüzérszolgálat számára Csáktornyan is több iven gyűjtetik az

TARCSA.

A zárdában.

— Beszélyke. —

(Folyt. és vége.)

Ettől kezdve szerény hajlékunk rendes barátja lett. Szívem megtelt egy ismeretlen érzeléssel, melyet egyszerűen rokonszenvnek hittem, hisz annyit hallottam erről s olyanakképztem, mint azt, mely most lelkem mélyébe lopódzott. Küzdöttem ösztönöszereleg önmagam ellen, sokszor iparkodtam leküzdni az érzelmet, hiszen a csettalan remény édes percei mellé a bizonytalanság emészto pillanatai is szövődtek.

Istenem! É! mind hiába! Gyakori látogatásai új és új tápot nyújtottak rokonszenvemnek, nem volt eöm, hogy szívemmel megküzdhessek, vakon hódoltam, s dobtam magamat a sors elé, mely eddig nem ismert új világot nyitott számomra. A rokonszenv lassankint szerelemmé, édes, boldogító szerelemmé fejlődött.

Egy ízben meglátogattott engem, arca mint a viruló rózsza tűnt fel nekem, s ő egy kis levelet nyújtott át nekem bocsánatot kérve.

Istenem! gondolom magamban: bocsánatot kérsz? Felbontottam a levelet, s benne három nefejejes szálat és egy kis névjegyre e sorokat írva találta m.

„Legyen szerződésünk emléke nefejejs, Szentesisd meg azzal, hogy soha el ne felejtis. Istenem! Oh Istenem, megtenném én ezt; csak hogy nem merem neked megmondani. Ó! ha tudnád, miként szeretlek léged, miként várlak epedve karjaimba. Folyton rád emlékezem, gondolatom tárgya te vagy ég edül e nagy világban. Szeretlek! Oh, mily nagyon szeretlek!

Eltitkolva, szívem mélyében őrizve viseltem boldogságomat. Nem adtam tudtára még kedves szüleimnek sem, hogy szerettem őt. Eltitkoltam, amennyire lehetett, előtte is s mégis mindent kiolvasott szememből.

Holdvilágos nyári est volt. Felejthetlen emlék lesz ez mindenkor életemben. Ott ülünk kertem sűrűn befutott lugasában, semmi sem zavart bennünket, de semmi, a hód szelid fénye is csak néha-néha kacsinthobok közt. A fantázia istennője uralkodott a dicső természet végteleen bírodalma felett. Nem sokára részketve simul hozzám s lázas hévvel ragadva meg kezemet, alig hallható hangon rebegte el a szerelem boldogító nyilatkozatát.

Ó! mily boldogok voltunk e perczen, a szerelem első szüzi csókja lett örök hűségünk záloga. Nagyon, de nagyon szerettük egymást úgy, mint emberi szív csak szeretni tud.

Szerelemről beszélt nekem minden: lomb, virág, szellő, madár; ez övezte körül egész lényemet.

De nem sokára irtoztató álmok háborgattak mindig éji nyugalmat. Felejtve, hogy ogy valami fog történni, mely minket örökre elválaszt egymástól. Egy távollevő kedves barátom látogatába jött el hozzám. De e barátom lelépése magával ragadta őt, szíve hideg lett irántam. Az eskü önm volt ugyan, de a szív, óh! . . . ez másé! Azonkívül még egyéb baj is okozta azt, hogy ő az elválás fátyolát vette magára.

Láttam hogy valamit tiltok előttem mindig, nem akar bevalani! Könyörögtem, hogy valjia be nekem őszintén, ami bántja lelkét, de mind hiába volt. Egyszer csak eljött bucsuzni.

Bucsuzyi utolsó perczel. Nem titkolhatta el az iszonyú sötét gondolatot, mely lelkét marcangoló, leolvastam arcáról, visszautkrözni láttam szeméből; könnyei, mik a bucsu pitlanatában szemembe üttek, úgy

látzott, csak növelték, keserűbbé tették emészto kínját. Elváltunk.

E pillanatok voltak a legsúlyosabbak, miket átéltem valaha. Nappalá jeit éjelelem s nappalom gondolatai egyedül övei voltak.

Leküzdve iszonyú fájdalommat, megnyugodtam. Viseltem soraom csapását. Nem kerestem én többé a világ zaját; dacoltam az örömmel, virágaimnak s az ő emlékének élttem egyedül. Oda menekültem, hol nem hborítja nyugalom semmi de hiába! Követték mindenhová a vigasztalás rám néve keserő szavai. Csak az ő emlékének élttem, ebben kerestem megnyugvást, mert szerettem, imádtam őt most is.

Végre kedves szüleim beleegyezésével e kolostor néma falai között kerestem nyugalomát. Ide menekültem magammal hozva a halál biztosan fejlődő csiráját. Bocsásatok meg kedves, testvéreim, hogy előtettek élttem fedtem le a levet, óh bocsásatok meg, egy haldokló kéri ezt; halgassátok meg őt, s itéljétek fölötte.

Itt a sorok véget értek. A fejedelem-asszony szeméibe könnyek lopództak, melyek azt jelenték, hogy az olvasást befejezte. Remegve tárta ki karjait, hogy a bocsánat édes csókjával enyhítse a haldokló fájdalmát. De a drága léleknek nem volt rá többé szüksége, lelki igazottsága elfeledteté vele az utolsó pillanatok kínjait. De a könnyek, melyeket a fejedelem-asszony kedves gyermekénél hullatott: feketék benne az élet utolsó erejét.

A zárdá öröje a rémséges időt hirdette, a tizenketőt.

Nem sokára eljött a halál fehér leplében, hogy a drága gyermeket elrántsa tőlük, s a boldogok hazájába költöztesse.

A szép angyal ajkáról még egyszer elhaló, de tisztán kivehető hangon egy név szállott el egy férléne! s azzal visszahanyaltott a fejedelemnek karjaiba.

Szeméi, melyeket a halál látvolya teljesen betakart, még egyszer felnyitottak s a bucsu utolsó nyugodt pillanatát veve környezetére, lezártak . . . Örökre, óh! örökre. Kiszenelett.

A fejedelem-asszony imára szólítá fel gyermekeit, s ezek mindnyájan térdre borulva zokogás közt tördeték az imáság szent szavai.

A lélekváltság kis harangja egyre szól, behatlik most is a csendes cselelőbe, de nem hallja többé az. kinek leke üdvéért szól oly szomorúan, oly meghatóan.

A drága halottat felöltöztették menyasszonyi ruhájába.

Gyászba borult a zárdá. Karsu viaszgyertyák vetik rá sapadt tényüket, melyeszovetek takarják be testét. A zárdá virágai adják az árnyat. ténstén az illatot s a halott oly boldognak látszik ez örök álomban.

Nem hagyta rajta a haláltusa borzasztó bélyegét, nem tkrözódik fájdalom arczán, ajka még most is mosolyog — úgy, mint mikor meghalt.

Egy nagy szomorufüz aljában áll a sirbolt. Ide helyezték őt kedves testvérei.

Minden bus, szomorú, csak a kis madár dalol vigan, mert hisz a temető az ő hazája.

Beszétedett. Fénybogárkák metszik át, aranypontokhoz s vonalakhoz hasonlóan, a levegőt. Elémult a madár-dana, csak a bagoly sikoltoz a zárdá sötét tornyán, csak ez zavarja a csendes magányt.

A föld felett a nap hinti szét aranyos sugarait, ezer változatban ragyog a természet, — lenn a földben sötét minden, ott az örök éjjel tartja uralmát.

Jertek, kedves testvéreim, hagyjuk el e helyet, hol ő csendesen álmodik, bizonyára a boldogságról, melyért szíve megtörtött.

Ne sirjatok! É! még a sir felett is egy remény! Amit a föld tőle megtagadott, azt talán megadja az ég! . . .

ESPÉRANCE.

adomány. Ez ideig lapunkhoz a képezde igazgatósága által eszközölt gyűjtés kimutatása küldött be. Begyűlt összesen 11 frt 80 kr., amely összeg rendeltetére helyére küldett.

— **A csáktornyai dalárda által f. é. június hó 11-én a tűzkárosultak javára rendezett dalestélyen felülfizettek a következő urak:** Máyer Hermann 50 krt, Hochsinger Sándor 1 frt, Neumann Ignác 50 krt, Hetényi Imre 10 krt, Ziegler Kálmán 1 frt, Todor József 1 frt, Pecsornik János 50 krt, Szilágyi Gyula 50 krt, Pecsornik Károly 50 krt, Dr. Krasovec Ignác 50 krt, Vráncsis Károly 50 krt, Zakál Henrik 1 frt, Molnár Elek 1 frt, Margitai József 50 krt, Király Lajos 50 krt, Dr. Schwarz Albert 50 krt, ifju Benedikt 50 krt, Strausz Sándor 50 krt, Lövensohn Miksa Nedeliczről 20 krt, Goldstein Béla 50 krt, Szieber János 50 krt, N. N. 50 krt, Weisz Károly 50 krt, Bozay Pál 1 frt, Hirschmann Leo 50 krt, Pethő Jenő 50 krt, Pochner Ferenc 2 frt és Policzer Adolf 50 krt, Policzer Gyula 1 frt, külön Toroczko tűzkárosultjai javára. Összesen 18 frt 80 krt. A nagylekű adakozók fogadják a tűzkárosultak nevében egyestűltünk forró köszönetét. Kelt Csáktornyan, 1887. június hó 12-én. Polják Mátvás, egyl. pénztáros. Szinko vics Ferenc, elnök.

— **Felkérteünk több csáktornyai polgár által annak konstatalására, hogy a helybeli áll tanító-képezde növendékei is dicéretesen működtek közre a folyó hó 11-iki tüzeset alkalmával az oltásnál, amennyiben a tanítójelöltek önállólag kezelték jegy fecskendőt.**

— **A képezdei zenevizsgálat a közönség meleg érdeklődése mellett tartott meg f. hó 16-án. A csinos rajz- és munka-kiállításnak is számos szem-**

lélője volt. A zeneterem ezuttal is nagyon kicsinynek bizonyult s ismét felújította az érdekelteknek abbéli óhaját, vajha minél előbb felépülne az új képezde. A zenevizsgálat a képezdei záróvizsgálatok befejeztettek. Tegnap reggel hét óraker Zrinyivár kápolnájában tartott „Te Deum“ után a tanév tinnepélyesen bezárattott. A jövő héten tartatnak a képesítő vizsgálatok.

— **Szétrobbant egy 10 akós pálnakás hordó f. hó 16-án Csáktornyan Mayer Salamon kereskedő pinczéjében. Az ágyu hangjához hasonló dörgés az egész utca lakosságát rémületbe ejtette. A robbanás úgy történt, hogy a szilviorummal telt hordó kiürittetvén, egy napszámossal adatott át kiöblítés végett; a napszámossal azonban előbb ki akarta kénezeni a hordót s a hordóba bocsátott két okozta az expodálást. A robbanás pillanatában a napszámossal a hordó tetején ült Elképzeltető a napszámossal rémülete, akinek azonban egyéb baja nem történt.**

— **Értesítés** A perlaki állami elemi fiu- és leányiskolában a t. tanévi záróvizsgálatok f. hó 23 és 24-én a következő sorrendben tartatnak meg: 23-án d. e. I. fiu-, I. leány-, II. fiu-osztályokban; d. u. II. leány-, III. fiu-, III. leányosztályokban 24-én d. e. IV. V. fiu-, és IV. V. leányosztályokban. Erre a t. szülők és tanítgyárátok meghivatnak. A gondnokság

— **A csáktornyai választókerületben a képviselőválasztás tegnap ejtett meg. A választási küldöttség reggel 7 óraker letévén az esküt, Molnár Elek elnök pont 8 óraker megnyitotta a választást s fél kilenc óraker, miután csupán egy jelöltre adatott be nyilatkozat, Királyi Pál buapesti lakost egyhangulag megválasztottnak nyilvánította. Ezalatt a kerületből mintegy 1000 választó a közs. iskolá-**

nál gyűlt össze s innét zenezóval és zászlókkal a megválasztott képviselőt mentek, aki a reggeli vonattal megérkezett s Ziegler Kálmánhoz szállott. Királyi Pál a választók lelkes éljenzése mellett a közs. iskolához ment, ahol Molnár Elek választási elnök átadta a nemzeti szalaggal átkötött mandatumot. Királyi Pál a felállított emelvényen a választók élénk éljenzésével és tetszésnyilvánításával kísért hazafias beszédet mondott. Megható jelenet volt, amidőn a kis Sározy Lacz diszes selyem zászlót és a kis Todor Linka gyönyörű virágcsokrot nyújtott át a képviselőnek. — Molnár Antal a népek Királyi Pál beszédét tolmácsolta. Ziegler Kálmán és Tislér József pedig a választóknak a szives megjeenést köszönték meg. Végül Molnár Elek vál. elnök a közönségnek mondott köszönetet, hogy elnöki tisztében támogatták. Az elmondott beszédek hazafias iránya általában, pártkülönbég nélkül jó benyomással volt a hallgatókra. A megválasztott képviselő a nagy néptömeg lelkes éljenzése kíséretében visszavonult lakására, ahol tisztelgéseket fogadott. A hegyvidéki választók trombi taharsóggal a nagy távolság miatt csak 10 óraker vonu tak be Csáktornyára. — Délután 1 óraker Szeivert vendéglőjében társasbél rendeztetett, amelyen pártkülönbég nélkül mintegy ötvenen vettek részt. Az első felkőszöntőt Ziegler Kálmán mondotta Királyi Pályra, Királyi Pál a választók s Molnár Elek egészségére, Szilágyi Gyula Ziegler Kálmánra, Ziegler pártbarátaira, Királyi Pál Ziegler Kálmánra és a csáktornyai lelkes hölgyekre, Ziegler a képviselőre, Királyi Pál Molnár Antalra, Molnár Antal megköszönte a felkőszöntést. Molnár Elek az egyetértésre, Kollarits Mihály versben tréfásan Sározyra, Zakál Lajos a képviselőre, Sára a bizalmi férfiakra, Ziegler a murakőzi népre, Prusatz ezt megköszönte, Zakál Henrik Aponyira, Királyi Csáktornya város polgárságára emeltek poharat. A társas ebéden jelenlévők e sorok irásakor bent,

a nép lelkesülten kint kiáltja, hogy „Éljen Királyi Pál!“

— **Jóteknység** A csáktornyai nép- és polgári iskolai szorgalmas tanulók közt kiosztandó utalom-könyvek beszerzésére szivesek voltak adakozni a következők urak: N 1 frt, Zakál Henrik 5 frt, Lukofnyák János 1 fr., Szeivert Antal ifj. 2 frt, Sárosi László 3 frt, Ziegler Kálmán 3 frt, Hochsinger Sándor, 2 frt, Stefaics Miksa 1 frt, Dr. Schwarz Albert 1 frt, Hirschman Leo 2 frt, Mayer Salam n 2 frt, Mayer Herman 1 frt, Kohn Herman, Neumann Albert 2 frt, Szilágyi Gyula 2 frt, Wettendorfer Dávid 1 frt, Vlasits György 1 frt, Horváth Lajos 3 frt, Nuzsy Mátvás 1 frt, Molnár Elek 2 frt, Bölcs József 1 frt, Baron Lipót, Bátor Nefczern Károly 1 frt, Prusatz Alajos 1 frt. Összesen: 42 frt.

— **Egy nyomdai tanonc azonnal felvétetik.** Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

Idegenek Csáktornyan.

(Június 10—17.)

„HATYU“ szállodában.

Stern Rudolf kereskedő Budapest.
Hospel Lajos keresk. Vasvár.
Mautner Hermann keresk. Pécs.
Deutsch Richard ügynök Bécs.
Wolffhoffer N. keresk. Daruár.
Flobel József kereskedő Pécs.
Herz. Crouy Lipót altábornagy Bécs.
Pompé János felügyelő Sz.-Fehérvár.
Wimmer N. ezredes Varsad.
Lenek N. alezredes Bécs.
Opelca Emil ügynök Bécs.
Krausz József könyvelő Bécs.
Naschli Adolf Budapest.
Szemenyey János ügyvéd Budapest.
Stener Ferdinand Bécs.

„SZEIVERT“ szállodában

Kotnyák Mihály káplán Gyekőkevez.
Walbach Jakab Pottau.
Winter Emil ügynök Majnai Frankfurt.
Grasser Lencz keresk. Budveisz.
Brückner Gusztáv Kanizsa.
Br. Stavenow N. Budapest.
Goratzky N. pénzügyári biztos Egerszeg.

Uredništva pisarna:
Glavni pišac, fraterska hiža, lévo na kon-dignaciji. — S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovcu.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ vu Čakovcu, — „Dolno-Medjimurske šparkasse“ i „Podpomagajućega društva“ vu Prelogu, — „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“ vu Štrigovi.

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Izdateljstvo: Knjizara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju

Predplatina ona je:

Na celo leto	4 frt
Na pol leta	2 „
Na četvert leta	1 „

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Društvo, družba.

Jedenput je Kalman zapital gospona navučitelja:

„Jeli oni gosp. navučitel radi imaju društvo i sjedinjenost?”

Navuč. Je, ja rad imam društvo, ali samo pod nekojimi načini. Ja se samo vu mojjoj veri na nikoga ne oslanjam, i pod svakim načinom verujem, kaj nas vera vuči. Nazadnje, ako ja kaj znati hoćem, onda se moram navčiti.

„Na primer, ako hoćem znati, jeli ogenj peče, onda približim k njemu dosta. Ako hoćem znati, jeli je bolje polovice ili celoga krumpira saditi, onda probam predi jednoga, onda drugoga načina.”

Tak je to i pri družbah i sjedinjenostih. Tu takaj samo po hasnu sudim.”

Peter: „Kaj je to družba?”

Navuč. Posleniki, meštiri se dogovori-riju, da budu zajedno vu družbi delati, misleć, da budu tak više hasna imeli. Sdruženje ili društvo vnoqi preporučaju.

Duda: „Ako nebi bilo deždja ili lepoga vremena, jeli bi društvo moglo vćiniti, da bi žitek dozrele? i ako bi tabor nastal, jeli bi družba mogla obraniti hiže od pogorenja.”

Kalman. „Oh ja znam, da su Dudaš neprijatelj družbam.”

Navuč. „A ti si njim priatelj? Ti samo govoriš od njih, ali ne stupiš niti vu jedno društvo. Jesu vnoqi, koji samo drugim znaju tolnača dati, a sami nikaj nećeju vćiniti.”

Kalman. „Meni nije potrebno vu društvo stupiti.”

Navuč. „Ja spadam med one, koji po navukih evangeliuma činiju: Pazite dobro, i izberite si izmedonoga, kaj je najbolše. — Ja nisem hotel govoriti od

društva, dok god nisu drugi probali. Morem reći, da do vezda nije navek za rukom išlo, i nekoji su zaradi toga prepali, Ja vam budem povedal moje misljenje.

„Ja mislim, da se samo vu onih poslih sdružimo s nekim, koje nemremo mi sami zvršiti. Ako ja morem sam nekaj napraviti, kaj je pet forintov vredno, onda se nebudem s nikim sdružil, da bi se s njim onda vu hasnu razdelil.”

„Samo se onda sdružimo, ako drugač nemremo napraviti; nismo zadosta mogući jaki, prikladni, da bi posla sami zvršili.”

Skupne interese ne ljubi nigdo. Družbeniki su sami svoji meštiri.”

„Na dalje, pri družtvi hoće svaki pravoga puta kazati, i tak nije prava složnost, nazadje mora biti negdo, koj sve ravna, i taj ravnatelj mora sve znati delati, zvršiti i prodati.”

„Nazadnje pri takovih dru tvah hoćeju, da bi svaki član jednakoga dohodka imel, a to nije pravično. Svaki mora plaću po svojih zaslugah dobiti.”

Peter. „To je prav tak, kak da bi za jednu veliku kravu tuliko platili, kuliko za jednu malu kravu.”

Kralj. „Ako su posli po svih stranah hudi, onda to i družbeniki ćutiju.”

Dudaš. „Ali ako on, koj posla daje, počeka bolše vreme, i svojim poslenikom dosta posla da, onda i družbeniki lahko vu stisku dospeju.”

Šantek. „I nigdo neće kupiti njihove drage stvari.”

Navuč. „Vidiš, dragi Kalman, niti naši susedi ne misliju, da bi družba mogla ljudem sreću kovati. Neima takvoga stvorenja, koje bi svim ljudem sreću pružalo. Svaki je svojoj sreći kovač a na to je samo jedan način: Delaj s

ćim više, marljivo, i polek toza budi skrbljiv; ali to naj bude tak svaki den. podjednomo. Ovaj način je najbolši i naj sigurneši put k dobrostanju i sreći.”

Iz povesti magjarske.

Bela I (1061—1060)

Bela bil bi mogel naj vrleši kralj biti, da ga nećemurna smrt nebi bila tak rano iz ovoga sveta pobrala. Vu dveh letih svojega kraljuvanja je vnoqa dobra vćinil orsagu i narodu.

Neprestani nemški tabori, domaći nemiri su orsaga skorom čisto preobr-nuli. Kršćanska vera bila je slaba a poganiska vera se je pričela buditi. Vu takovoj zmešariji reda napraviti nije mali posel.

Bela je naj predi obećal oprošćenje svim onim, koji bi se iz Nemške dimo povrrali. Mladi Šalamon je najme tam bil, i posle smrti Andrašove je vnoqa magjarskih plemenitačov za njim pobeglo. boječ se pred Belom. A Bela na mesto, da bi se fantil, oprostil je svim, i njihova imanja pod obranbu vzel. Svakojače nepotrebne porcije je Bela dotrgel Na spametni način je buntovnike vtišil. I da bi orsačke posla s im bolje vredil, pozval je Magiare na orsačko pravišće vu Szekesfehervár. Ovd se je skorom zlo pripetilo.

Vu srdine naroda je još živila poganianska vera. Vu šumah su jos škriveć alduvali konje bogu.

Belovo mirno ponašanje je obatrivelo staroverce. Mislili su, da bude njim Bela taki dopustil cirkve rućiti i staru veru vpeljati.

Vnoqa ljudih se je zislo na spravišću. Mislili su, da budu ovdí najbolje mogli preizvesti svoju nakanu, cilja postići.

Janoš, sin Vate bil je vodja buntovnikah. S sobom je dopeljal svakojačke cigane i stare babe.

Nekoliko poganinov imeli su dugoga jezika, nagovorili su naroda, da bi poprijel staru veru, i narod se je dal pred kralja voditi. Ovdí su s velikom vikom zahtevali, da bi njim kralj dopustil staru veru opeljati, svećenike pretirati, kršćanske cirkve porušiti.

Zabadav njim je Bela govoril, da bedastoća potrebuju od njega. Niti ga nisu poslušali.

Kralj si je dakle drugač pomogel. Pro il je naroda, da bi mu dali t i dni vremena za premišljenje, za toga vreme-na je skup deržal iz susednih varme-gijah soldačiju, vnozinu puka s soldati raztiral i vodju vlovili. To je bila zadnja buna za staru veru.

Vezda je Bela nastavil svoje posle. Odredil je, da poljodelavci moraju imeti hiže, gde budu stalno živeli i zadržavali se. Odredil je sejme. Vredil je meru, da nebi puk jeden drugoga vkanju-val. Dal je napraviti srebrene peneze, i odredil je, da 40 penezov čini jednoga bizantskoga cekina. Za kratko vreme je već bilo moći spaziti posledice nje-govih dobrih naredbah. Ljudi su bogateši postali, i svaki je vugodno mogel živeti.

Samo Nemci nisu mogli miruvati. Buduć je cesar Henrik IV. išće mladi bil, zato su mesto njega ravnali nemško orsaga Hano i Adalbert biskupi i Otto bavarski herceg. Ovi su naime šteli Andrašova ga sina Šalamona podići na magjarski tronuš, i polek toga priskrbeti si vlast nad Magjarskom. To je bila već od negda najvrueša želja Nemcov.

Bela štél se je te nesreće obraniti, vodil je tabora vu Austriju, ali sreća mu vezda nije služila. Tabora nije moge

dovršiti, ar kad se je vu Dömsöu zadržaval, porušila se je hiža, i vrednoga kralja su podrtna vmorile.

Sledil ga je Šalamon.

Kaj je novoga?

— Kvar vu Eperješü. Kvara vu pogoretom Eperješü su popisali i izračunali. Vu negibućih imetkih zgorelo je 576,940 frti 19 kr., vrednosti, vu gibućih stvarih 247 752 frt 24 kr. vrednosti. Svega skupa 824,692 frt 43 kr. Od toga bilo je osigurano 320,581 frt 20 kr. neosigurano 504,111 frt 23 kr. Buduć budu se pri izplaćanju osiguranih stvarih procenti doli vtegnuli, zato je kvar jošće vekši, kak gore spomenuto. Vu ovu svotu nije vraćunano, da su pogorele varmegjnske hiže i sudbeni stol, koj kvar iznaša opet 45 jezer frti.

— Bedasta sala. Vu Seelovitzu vu farbarskoj fabriki su dve puće išle vu malu hižicu polek mašinskoga kotla počivat si. Jedna njihova pajdašica je spazila nje, i nagovorila mašinistu, da bi pustil na nje iz kotla paru (sapu), kaj je on vu šali i vćinil. Prestrašene puće pričele su kričati, i na to je mašinista zastavil paru, ali nije stel vrata od pret. Kad je potlam vrata odprl, već su puće bile sve zežgane i poparjene od vruće sape. Jedna je drugi den vumrla, a druga je živa ostala, ar kad je spazila, da sapa na nje ide, potegnula si je stavijača na glavu. Mašinistu su v rešt zaprlil.

— Zgorete ladje. Vu Hamburgu je nekoliko ladjah zgorelo. Najviše kvara je na City of Dortmund zvanog englezkoj ladji, na kojoj je ulje bilo. Kapitan je jako ranjen, a na ladji je sve zgorelo. Na Gladiator zvanog ladji je 300 ladicah robe, 500 lagrov vina pod kvar odšlo. Na Progress vu Goole zvanog ladji je oženj takaj vuogo kvara napravil. Pet brodov je takaj zgorelo, na kojih je žveplo bilo. Iz jednoga broda je jedan človek s ženom i detetom vu vodu skočil. Človeka su oslobodili, a žena i dete su se vtopili. Oženj se je tak pripetil, da se je vu jednom magazinu pamuk

vužgal. Pred magazinom bila su s slamom nakladjena kola. Ova slama se je takaj vužgala, a od nje prešel je oženj i na ladje. Kad su ogujogascem na znanje dali, već je cela obala vu ognju bila. Kvar je jako veliki. Kad su vu varašu čuli glas od nesreće, taki je vno go stanovnikov vun dobežalo. V noći ob jedenajsti vuri su već iz 19 špricalkah spricali. Mornari nisu imeli stana, i zato njim je ravnateljstvo moralo stana dati.

— Ognju vu Nagy-Karolju. Vu ovim varašu, koj je skorom čisto izgorel, su stanovniki vu najvećim strahu. Nekojim nećemurnim ljudem nije dosta to, da su već vno go ljude nesrećne vćinili, nego još podjednom vužizeju hiže. 4. o. m. po poldan su ogujogasci na dvih mestah pogasili ognju, i komaj su dimo došli, ob pol noći je već opet oženj bil. V jutro ob 4 vuri, pred poldan ob 10 vuri i okolo poldneva su takaj ognji bili. Za dvadeset i četiri vur je dakle šestput bil oženj vu varašu. Stanovniki hoćeju zdvojiti, spati nigdo neufa, ar stanovniki podjednom dobavljaju liste, vu kojih njim se s ognjom grozju. Varaško poglavarstvo sve moguće vćini, da bi se varaš od nesreće oslobodil. Žandari i svidacka straža oštro pazi ali zloćince nemreju vu ruke dobiti. Stanovniki prosiju o ministriuma štatariuma, da bi s tim zloćince prestrašili.

— Vu Beču su 6 o. m. Speltiri i Leona Date vu jednom zrakoplovu (luftballonu) vu zrak odleteli i drugi den su već telegrafirali iz Kapuvara, da su srećno na zemlju došli. Zrakoplov se je na 2740 metrov visine podigel, a nad Fertő jezerom je 600 metrov visoko letel.

— Vu Parizu je jedan teater zgorel. Jeden mladi oficir, koj je takaj tam bil, ali je vušel pred nesrećom, je svojim pajdašim vu šali ovak povedal: Ako bi ja bil zgorel vu teatru, onda bi svi ljudi bili zgoreli. Ja naime kad idem vu teater, navek predi poglednem, kud bi bilo moći, najleže vujt, ako bi se teater vužgal. Tak sem vćinil i vezda, pak sem spazil, da je najbolje pobeći na verandu (balkon). — Tak sem i vćinil. Na verandi sem počekal, dok su mi hitili gori vuže, po kojim sem se

doli spustil. Ako mi nebi bili hitili vuže, bil bi prez svake pogibelji i nesreće doli skočil — Vu novinah čitamo, da su pod zgoretimi i podrtni zidi našli 70 mrtvih ljudi, a 10 ljudi je vumrla već izvan teatra, a išće sedem ljudi fali, za koje znaju, da su na večer vu ovaj isti teater išli.

— Kuliko mesa potrošju vu Bertinu. Vu 1885 86 letu su vu Berlinu potrošili 1,556 233 cente mesa, i to 667,909 centov govodine, 629,252 cente svinjetine, 153 220 centov tetelne i 126,852 cente ovčijega mesa. Od toga mesa jednu tretinu doneseju iz drugih mestah vu Berlin, a dve tretine, po priliki jeden milion centov domaj priskrbjuju i zakoleju. Po prek računajuć dojde na svakoga na leto 63 kilogrami mesa. K tomu dojde išće vno ga mladina i divjaćine, i tak je moći računati na svaku osobu na leto 75 kilogramov mesa.

— Kradja na pošti. Iz Pariza su 4. o. m. poslali ednoga paketa vu Antwerpen, koj je 5000 frankov bil vreden. Nutri bili su penazi. Ovaj paket se je putem zgubil. Iztragu su već započeli.

— Potres bil je 9. o. m. vu Turkestanu. Vu jutro ob peti vuri se je zemlja stepla, i skorom se je celi Vernojce varaš zrušil. Gimnazium, špital, cirkve su porušene. 120 ljudi je zgubilo življenje. Friede general i cela njegova familija su ranjeni. 125 ljudi je ranjeno. Zemlja je spćala. Potres se opetuje.

— Veliki oženj 12. o. m. okolo poldneva vu Mošnju 24 hiž i škednjov je izgorelo. Ognjogasci su s težkom mukom pogasili ognja. Oženj je iz nepazljivosti nastal.

— Smrt jednoga tigriš-lovca. Vu Bambayu je vumrl Hormusjee Edulji Kotwainak glasoviti lovec tigrišov. On je vu svćem životu više kak 100 tigrišov strelil i nigdar nije ranjen bil. Njegovoj pajdaši su mu lani lepu puću darovali. Zadnji tjeden došuljal se je jeden leopard na ono mesto, gde su se lovec počivali. Sigurni lovec podigel je pušku na zvěr, ali vezda ga je sreća ostavila. Zvër je na njega skočila, jako ga je ranila, i glasoviti lovec je za kratko vreme vumrl.

— Poštarske šparkasse obstojju 1656 mesecov, pak već imaju više kak 2 milijone gotovih penaz.

— Vu Starim-Budimu su vlovili zloćince, koji su krive penaze delali, pak su našli pri njih vno go na pol već zgotovljenih banjkah. Banjke bile su jako dobro napravlene i bile bi vno go nevu godnostih zrokuvale, ako bi bile vu trgovinu došće.

— Vu priloćkih kr. školah budu se izpti 23-ga i 24-ga o. m. odbržali. Poštuvane roditelje na te izptice s poštu vanjem pozove: Skrbništvo školah.

— Iz dolnje Magjarske čujeju se ovi glasi. Velika poplava je vu Makó. Voda je tak visoka, da se prek šancov preleva. Šance moraju podjednom popravljati, i 1500 ljudi den i noć dela. Ako bi se glavni šanc predrl, pol varaša Makó bi voda oblejala. — Lele zvano selo je već, kak tri fertalji pod zemljom, tam je velika pog belj. Voda je s velikom jakostju došla, i komaj je nekaj bilo moći obraniti. Stanovniki su vezda prez stana i kruha. — Vu Hód-vező-Vásárhelyu je takaj zlo. Voda iz Tise sve bliže i bliže ide k varašu. Predtoga šanca su komaj popravili. Ljudi jako delaju, ali i voda je svaki čas vćska. Torontal-Ujvar zvano mesto je takaj voda poplavila. Do vezda je 150 hižah dospelo pod vodu, a 18 se je zrušilo. Minister Baross Gabor je pogledal poplavu, obatrivel je stanovnike, vćel njim, da su šanci svi popravljeni i da voda već menjša postaja. — Do vezda je voda vno go okolicalh poplavila i do 6 milijonov kvara napravila.

— Vu Rusiji je vno go diplomj anih ženskih. Na ruskih sveučilištih (univerzih) je vu prošlim letu 779 ženah bilo, a med njimi 31 amazuha. S vćškinom su kćeri velikašov i oficirov. 500 njih se je vućilo prirodoznanstvo, 243 jezike, 36 pak računstvo. Lani su 122 ženske zvršle škole, i iz med njih je 85 dobilo diplomu.

— Mir bude i nadalje obstal. Kaulbars ruski general veli, da ruske vojske nisu za tabor pripravne. Francuzi su se vmirili. Vu Sofiji se ministri med sobom neslažeju, a iz toga moreju hude posledice nastati.

— Vu Berlinu nije dobro. Betežen je stari cesar, betežen je nasljednik trouša, betežen je Bismarck. Cesar se je prehladil; njegov beteg nije jako pogibeljen, ali on je stari i veliku pažnju treba. Bismarck išće vu starim betegu leži. Nasljednik trouša je pogibeljno betežen. Već su ga dvaput operirali, ali vu grlu mu je opet nateklo. Nazadnje budu mu probati gigu prerezati, ali od toga pak lahko vumre.

— Zgoreta puca. Ove dneve je išla jedna puca iz Kraiču vu Rétfalu. Putem pokleknule se je pred jednim piljom i pričela je boga moliti. Okole nje gorele su sveće, i njezina oprava se je vužgala. Prestrašena puca bežala je do bližnje hiže, gde su ljudi ognja na njoj pogasili. Nesrećna puca je strašno bila ranjena, i još je isti den vumrla.

— Vćera je bilo zbiranje ablegata vu Čakovcu. Izšlo se je tam do 100 zbiradžov, ali votume nije trebalo dati, ar je samo Királyi Pál bil kandidirani. Királyi Pál a su jednoglasno izabrali za ablegata čakovečkog kotara, koj je od svojega programma taki govora držal. Njegov domoljubni govor, tak takaj Molnar Antalov, Ziegler Kálmánov i Tisler Józsefov mirni i domoljubni govori su se svim nazoćnim dopali. Kada ove rede pišemo, s bandami hodiju zbirajući vu varašu i iz srca krićju: „Éljen Királyi Pál.“ Ob 1. vuri odvečer bude vćliki obed na čast novoga ablegata.

CENA ŽITKA.

Pšenica 8.75 9. — — Hra 5.75 6.50
Ječmen 5.75 6.50 — Zob 6. — —
Kuruza 5.90 —

LOTTERIJA.

Grac 12. juniš 1887.

41. 77. 33 53. 37.

Szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF
Urednik.

ZABAVA

Pesme odricanja.

Prevodil: A. Pataki.

(Dalje)

Tužite se na bol srca,
Da j' vam život bez blaženstva.
Dan za dnevom križ donosi.
Tužba ta na vusna vaših,
Tom trpeljenju nij pomoći!
Množa samo večma boli,
Krvna srca vašeg rana
Svakom rećcom se ponavlja!

Težki j' teret drvo križa!
Tužba ta je noćca temna!
Vnoža još bol, ar poloci!
Nade zvezda se ne javi!
Težki j' teret drvo križa
Tužba ta, je noćca temna!...
Ar vi nikak neverjete,
Odricanje mir da daje!

(Drugiput dalje)

Kossuth Lajos

(životopisni obrasc.)

(Dalje.)

Predavanje mu se je vu prvom pokušanju malo zadržalo, ali vu Guidhallu je vre s takvom lahkoćom, tak tekuće s tolikim žarom, pravilnostju i zanosom govoril, kak da s tribine (govornički stolec) drugaćije nigdar nebi bil govoril, nego vu englezkom jeziku.

Zatim je na koppenhageškom polju na jednom svečanosti priredjenom velikom pućkom zastanku, i pri vno gih drugih prigodah spodobnom srećom tak vu Londonu, kak vu drugih velikih varoših Englezke i Škotske govoril. Postrani varoši su se pak v natecanje podigli, da se i nad londoski nzneseju i navlastito birminghaskomu i manchesterskomu spodobnoga doćeka, težko da je Englezka doživila.

Vu Englezkoj izrećeni Košuthovi govori izišli su vu dvema izdanji, doćim od austrijanskoga poslanictva plaćena Times, koja se proti njemu poduhvala pisati, javno je zežgana.

Novembra 1851. se je Košuth opet vu Southamptonu na ladu da na poziv predsednika Severo Amerikanskih sjedinjenih državah vu novi svet odputuje. Sprevadjali su ga žena mu, Puljskijev par, Pavel Hajnik, Ithás, Gregovij Bethlen i drugi. Puljskijevi su vu svojih vrednih samostalnih delih opisali pod naslovom „White, Red, Blue“ prelěpe predele svojega putovanja po Americi.

Neimamo prostora, da bi na videlo iznesli pojedina preslavljenja i počasti s kojimi je Košuth posviti na ogromnih nepreglednih prostorinah sjedinjenih državah pak još i vu robskih bil doćekan. Glavno je, da je kakti pozvanik „američkoga puka i zastanka“ prvih dnevah meseca decembra vu Newjorku van stupil i onde do onda s nevidjenom još ceremonijom i svečanostju doćekan i pozdravljen bil. I kak takov vodjen i sprevođen bil vu obedve hiže zastanka, ter vu beloju hiži na desnoj strani predsednika bil posadjen. Takvo počašćenje kakvom potlje Laffajette, nigdo neje delnik bil.

Košuth je na već od sto raznoćkih mestih Amerike izrećel govore, z med kojih F. W. Newmanns londonski učitelj zebrašil najznamenitěse, vu jednom je debelom svezku izdal. Ov jeden jedini svezek dovoljen bi bil obćuvati vekovećnu slavu Demosthenesa novoga veka. Sto govorah vu tuđjem jeziku od jednoga predmeta, pak ipakkak malo ponavljanja vu mislih kak puno, kak neiztrošljivo izmenjanje, vu za hvacanju razumljenja vu izgovorjenju, vu prilikah spodobah s rećjum preobladajuć dokaz ob stvarajućoj moći bistroumnosti.

Za duge odsutnosti dal si je kćer vu odgojilišće vu Londonu, dva sina su mu pak s Karadijem pri hiži Puljskijevoj takaj vu Londonu bili namešćeni, gde je vrhu njih, kak i vrhu Puljskijeve zaos-

tavljene mladoletne dece jeden skup o pozvani prijatelj skrb vodil. 1852-ge povrnul se je Košuth s predobitnoga svojega putovanja okoli Amerike, vu London, te je nekoje vreme v zasebnost stegnjeni vu domoljubnoj tugi živil, koju pred noge mu padajuća privrženost i odanost stranskoga puka neje bila vu stanju vpokojiti.

Europejki je podložaj med tim do jeseni 1853-tje na gubićek dovadjal do onoga punkta, gda je sledujom Mencikofovoga zavetja tursko-ruski boj buknuil, Englezka i Francuzka nesu se s činom vu to mešale. Džanje Austrije je pak pri tom s početka tak dvoumno bilo, da se je za nekoje vreme kakti neizvestno pokazalo; nemislili ova s Ruskom pod imenom posudbenom od 48-49-te vu nagodbu stupiti?

Za kratkoga toga vremena imel je Košuth s portum turska vlada živahne sveze i pogadjanja, te se uzvitlalo jednako doma i izvana živućm Magjarom uhvanj; da se približava vura oslobodjenja činah. Rusiju s najslabšom stranom s pobudjenjem se stranke Poljske s nami vu čučenju i trpljenju bratinskim, poljskim narodom napasti, činilo se za naravsku zadaću boja.

Englezko i Francuzko uplivanje je med tim rodilo krimski boj, s čim su se i svetleća uhvanja zrušila,

Ali Košuth zato neje prestal s mogućim svojim perom i s mogućijim još govorom kraj Poljakah te proti poduzetju krimske bitke buuiti. Po redo je opet obhodil zemlju, v nagomilanih zestankih govoril. „Sundajska Times“ potlje pak „Atlas“ novine svake su subote izabrane članke od njega donasale, koji su ravno kak vu Englezkom držani mu govori, pak toliko vrstnih delah, zasegnuvša prelepglasne presecajuće izgovore odavale.

(Konec sledi.)

Arverési hírdetm. kivonat.

A perlaki kir. jbiróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy S z e n c s á r I m r e szoboticzai lakos végrehajthatónak Fiszter Magdolna férj. Habian Mihályné végrehajtást szenvedő elleni 80 frt tökévetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kit. törvényszék (a perlaki kir. járásbiróság) területén lévő Szoboticza községben fekvő s a szoboticzai 91 sztkjvben Fiszter György, Fiszter Klára, Kosák István és Habian Mihály tulajdonánál bejegyzett 116 hrsz. 1 h. 723 □ öl szántóföld és rétre a „peredje goricsizában“ továbbá az ugyanazon sztkjvben foglalt 261 hrsz. 1491 □ öl rétre a „dolics“-ban, végül a perlaki 1206 sztkjvben ugyancsak a fennebb megnevezettek tulajdonánál bejegyzett 2575 □ öl szántóföldre a „veliko polje“ dűlőben az árverést 503 frt 109 frt és illetve 223 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1887. évi július hó 11-ik napján d. e. 9 órakor

Szoboticza községben, a község háznál 1887. évi július hó 11. napjának d. u. 3 órakor Perlak községben a község háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-at készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és

az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakon, 1887. évi márczius hó 26. napján. A perlaki kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság. 692 1—1

196. sz. 87

Arverési hírdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbiróság 1090/1887. számú végzése által Spitzer Gerson és társai végrehajtató javára L ö v e n s o h n S à n d o r ellen 399 frt 83 kr. tőke s ennek járuléka erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 540 frtra becsült 7 drb szarvas-marha egy szekér és 2 drb kocsiból álló ingóságoknak nyilvános árverésen leendő eladatás elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Nedeliczen leendő eszközésére

1887-ik évi Junius hó 28-ik napjának d. e. 9 órája

határidőül kitzetlik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatni fognak,

Mindezek, kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni, kereseteiket, vagy szóbeli

jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyán 1887-ik évi junius hó 15 napján. Molnár József, kiküldött bírósági végrehajtó 695 1—1.

Arverési hírdetmény

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbiróság 2372, 2373, 2405, 2298, 2196 és 2191/1887. számú végzése által Blühweiss Lina és érdek társai végrehajtató javára Klein Mór ellen 2130 frt 07 kr. tőke s ennek járuléka erejéig elrendelt biztosítási és végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1848 frt 20 krra becsült női és férfi készruha neműek, különb kelmék, állványok, szoba és konyha butorok, képek varrógépek

és követelésekből álló ingóságoknak nyilvános árverésen leendő eladatás elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Csáktornyán leendő eszközésére

1887. évi junius hó 24-ik napjának d. e. 9 órája

határidőül kitzetlik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mindezek, kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni, kereseteiket, vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyán, 1887-ik évi junius hó 15 napján. MOLNÁR JÓZSEF, kiküld. bír. végreh. 694 1—1.

WEISS JANOS

áruháza BRÜNNBEN, Ferdinandgasse 7. szám.

Brünni nyári	Brünni iltónyszővetek	Valdi Hamburgi	Házivászon
Kamgarn szövetek gyönyörű mintákban, moshatók 60 cm. széles egy teljes férfiföltény 7 méter 350 kr.	Kitünő minőségben tiszta gyapjú 135 cm. széles egy teljes férfiföltény 7 méter 350 kr.	szövetek legjobb férfi fehérműveknek. Egy drb. 30 rőfjótállás mellett 1, széles 850 kr.	Valdi römerstätt. férfi- és gyermek fehérneműeknek igen alkalmas. 29 rőfjótállás mellett. Egy drb. 1, széles 150 kr. Egy d. 1, sz. 575
BBOCAT	BOSTON	Női ingek	Női ruha szövetek
Női ruháknak a legújabb és legdivatosabb tiszta gyapjuból, minden divatos színben 15 méter 5 frt 50 kr. Egy teljes ruhára	A legújabb női ruháknak minden divatos színben. Egy ruha 10 méter 3 forint.	Készen — vagy Chiffonból, teljes nagyságban, csipke betéttel 6 drb. 3 frt 75 kr.	Valdi francia szaloni széles Bordürel. A legújabb és legdivatosabb ez idényben. Egy ruha 10 méter — 4 frt.
NŐI KÖTÉNYEK	CHIFFON		
Chiffon-, Creton-, vászon és Oxfordból, körüskörül csipkével divatos munkákban 630 16—20	Kitünő minőségű férfi-, női- és gyermek — fehérneműeknek igen alkalmas 90 cm széles 30 rőf Egy darab 5 forint 50 kr.		

Szétküldés postautánvétellel mellett. Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve

Radeini savanyukut-gyógyfürdő

2 órányira Luttenbergtől.

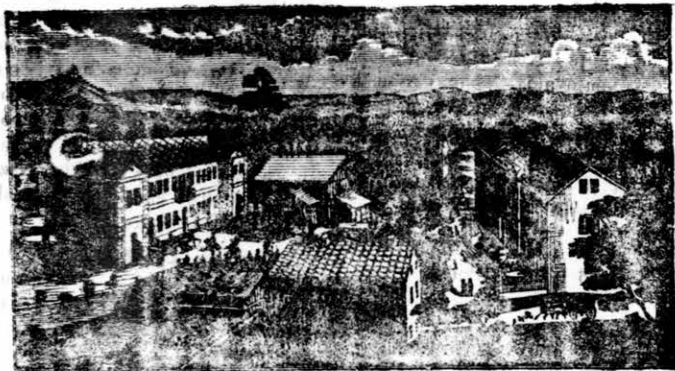
A radeini víz és gyógyfürdő a legjobb gyógyhatással bír: közhvény, epehólyag, vesebaj, gyomorhaj, mirigydagadatok és nőbántalmakra.

A radeini savanyuvíz összehasonlítása más savanyuvizekkel:

Radeini 91797. Petanczi 80449. Gieszhubi 43793.

Egy fürdő 30 kr. Ételek és italok jó és olcsó áron. Szobák naponként 30, 40, 50 és 60 krrt.

A radeini savanyuvíz friss töltsében kapható Csáktornyán Todor József-nél Varazsdon: Moses M.-nél.

Radeinska kisela voda i kupelište, 2 vure daleko od Luttenberga.

Radeinska voda i kupelište ima najboljšo lekovitu jakost proti: ulozni (gilt) škrofelom, zúcnom betegu, bubreznoj, — zeludacnoj, — i zenskoj bolesti. Sranjivanje radeinske vode s drugom kiseli vodami: Radeinska 91797. Petanczka 80449. Gieszhubenska 43793. Jedno kupelište 30 kr. Pitje i jelo je dobro i sal Jedna soba na dan po 30, 40, 50 i 60 kr.

Arverési hírdet. kivonat.

A perlaki kir. járásbiróság mint telek-könyvi hatóság részéről közhírré tétetik miként Hodosán községnek képv. G r e s z A l a j o s ügyvéd által Perlakon C s e s z n á k J ó z s e f árverési vevő perlaki lakos elleni 557 frt 17 kr. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó, perlaki kir. járásbiróság területén lévő, Hodosán községben fekvő a hodosáni 1053. sztkjvben A + 1417 hrsz alatt C s e m e r i k a L é n á r d tulajdonánál felvett és 1281 frtra becsült ingatlan

folyó évi junius hó 28. napján d. e. 8 órakor.

a Hodosán község háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapítandó kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%, vagyis 128 frt 10 kr. készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 §-ában előírt óvadékképes papírban a kiküldött kezébe letenni, a többi feltételek a bíróságnál megtekinthetők.

Kelt Perlakon, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1887. évi május hó 13-ik napján. 691 1—1

Nagy választék menyasszonyi ékszerekben!

Alapított 1873. évben. **HERLINGER M.** Alapított 1872. évben.

óras és ékszerész Csáktornyán.

Van szerencsém ezennel a n. é közönség szives figyelmébe ajánlani az ujonnan berendezett és dusan felszerelt **ARANY, EZÜST és nagy chinai ezüst áruk raktáromat.** (főter, az új takarékpénztári épületben) hol e szakmába vágó diszes mindennemű ajándékoknak igen alkalmas tárgyak a legjutányosabban beszerezhetők. — Bátorodom még a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani jól berendezett **optikai áru raktáromat**

CHINAI EZÜST ÁRUK **IGEN OLCÓ ÁRAKERT**

Nagy választék születésnap ajándékokban.

3 1/2 lóerejű **GÖZMOZGONYOK** fa-, szén- és szalmatüzelésre s legszilárdabb szerkezetű, könnyen szállítható s új szerkezetű **GÖZCSÉPLŐGÉPEK** szeges dobbal, kettős tisztító művel, árpataklyaszóval és osztályozó hengerral. Ára 3150 frt és azon felül. **MUNKAKEPESÉG 10 óra alatt 3000—6000 kéve JÓTÁLLÁS.**

Az 1885-iki **BUDAPESTI ÁLTALÁNOS ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON nagy diszoklevél.**

MAGYAR GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEK GROSSMANN és RAUSCHENBACH-tól BUDAPESTEN.

Grossmann és Rauschenbach **ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA** külső váci ut 7. BUDAPEST külső váci ut 7.

4, 6, 8 lóerejű **GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEK** verőlecses dobbal és vaskerettel, legújabb, legszilárdabb szerkezet: **ÉKÉK, VETŐGÉPEK, ROSTÁK, MALMOK, MORZSOLÓK, SZECSKA- ÉS RÉPAVÁGÓK és mindennemű más MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK.**

Budapestre felránduló vevők kizárólag és egyenesen gyárunkba (5 percznyire az osztr. államvasutótól) jönni kéretnek.

a čmelarskim kalendarom; u navadnom življenju je najuš veseljši mesec, a čmelarom najviše veselja junius donasa, ar čmelar v juniusu more videti, jeli mu se bude trud izplati ali ne.

Vugodna duha meda dovabi gazdu k vuljaku, osobito na večer, kad si svojega posla zvrši. Ali gazda nije došel samo duhu meda uživati. On se bolje veseli onim dvem glasom, koje je moći na nekoliko koracajev od koša čuti, a zna, da se bude čmelec na skorom po drugiput rojil.

Kak je prva matica s svojim rojom ostavila staroga koša, u košu slobodno se šetajuća mlada matica popeva, a za toga već u setih i tretja matica kluje.

Kad je prvi roj s plodnom maticom ostavil koša, za kratko vreme odseli se i mlada neplodna matica jednom delom čmelah iz koša, i to je drugi roj. Na to opet vun zide jedna matica iz setih, a druga već kluje u njih, i tak nastaneju 2, 3, 4, roji. Nazadnje se već navoliju čmele seliti, raztrgaju ona gnjezda, gde se matice pokoleju. Vezda već i matica prestane popevati, ar nečeju već kluvati u setih. Na skorom spari s truti i celi koš je u redu, a budućnost osiguran.

To su naravni roji. Ali takovih naravnih rojov je letos malo i zato si moramo sami roje napraviti i čmelce pomnožiti.

Veliju, da je naravski roj vno go bolši, kak onaj, kojega sami delamo, i to je jako naravna stvar.

Vnogiput pak nije samo dobro, nego je i potrebno, da mi sami roje napravimo.

Ar negda je koš čisto pun čmelah i meda, pak se nečeju rojiti, nego pred kogom hodaju. Vu takvim slučajju dakle moramo sami roje delati.

Akoprem je roje delati jako dobro, zato itak pri tom poslu jako paziti moramo.

Ako k tomu posla prilicuo vreme ne trefimo, onda si moramo lahko celoga čmelca pokvariti.

Prvi posel je dobre i čiste koše pripraviti, vu koje hoćemo nove roje namestiti.

Roje moramo na vno gi način napraviti.

Iz navadnoga koša samo navadno s bubujanjen po košu pretiramo čmele vu drugi koš. Ovoga posla je moći onda izvršiti, ako još pred sunčenim izhodom vidimo čmele pred košom. Ove čmele dakle nevezneju već vu koš, i zato je

moramo vu drugi koš deti. Naj bolje je ovoga posla na večer obaviti.

Pretiranje ili prebubujanje čmelah iz jednoga koša, v drugi, nije težki posel.

Blizo vulnjaka denemo na mali stolček, koj neima na-lonjala obroča iz slame, i vu njega postavimo koša, vu kojem su čmele, ali predi moramo vu koš dim pustiti, da se čmele vmiruju, i koša preobrnemo s špicom doli, a dolnju stran gori.

Na ovaj koš postavimo prazuoga koša, luknje obedvih košov dobro zateknemo i rube s rubcom obmotamo. Zatim vzememo drvene palice, i njimi bubujamo po košu od zdola počemši proti gornjemu delu po priliki 4 minute, zatim vmirujemo dve minute i opet pričemo, bubnjati, i to tak trpi po priliki 10 minutah. Samo nesmemo tak jako bubujati da bi se gornji prazni koš stepal, ar onda se neufaju čmele gori iti.

Zatim ostavimo koše 3 minute vu miru, a onda vzememo gornjega koša doli, i postavimo ga na ovo mesto, gde je predi stari koš bil, a staroga koša slobodno kam goder namestimo. Ako su čmele i za jednu vuru vu miru, onda ej već posel dovršen, ali ako vun ideju iz koša, onda nije matica vu košu, i čmele se vu stari koš nazad povrneju. Onda moramo staroga koša na staro mesto uzad deti.

Vu novi koš, koj je najbolši, ako ima vrata, moramo deti i seti.

Vu koše s vrati je moći čmele na svakojački način preseliti; ali mi samo jednoga i to najboljšega načina spomenemo.

Vu koš postavimo dva kotače praznih setih, zatim vzememo iz jednoga staroga koša 4 seti, vu kojih su nutri čmelena jajca, i to vu ovom redu: Najpredi dve seti s jajci, onda dve takove, gde luknjice s jajci još nisu zaprte; zatim opet dve zaprte seti, i nazadnje dve seti s medom. Kad smo već iz nekoliko satih i čmele vu novi koš pomeli, pazč da matica v novi koš nedođe, gotov je novi koš.

Za osem dni denemu vu novi koš još takove dve seti, gde su uatri i mlade matice vu luknjicah ali samo jednu maticu njim damo, a druge pokoljemo sami.

Staroga koša pak ovak vredimo: Prve dve seti pri gornjoj strani ostaneju na svojem mestu, za osem dođu dve s jajci, onda dve prazne seti zatim opet dve s jajci i dve prazne seti denemo tak, da bude vu košu 6 8 kotačov seti. Na zadnje dođu dva kotači setih s medom.

gel doznati, da tko je krivec. Zato prime onoga, koj se je najbolje smejal i čvrsto ga s palicom počese. Dečec je pičel suze točiti, ali se je zato itak smejal.

Kaj ti huncvut, nisi dosta dobil, kaj se smeješ? vikne navučitel.

Nisem ja bil kriv, zato se smejem.

Gazda je prav mastne žgance jel, kad vu hižu sluga stupi.

Sluga: Prasica ima trinajst pajcekov, ali samo dvanajst jih more cecati.

Gazda: Kaj pak dela trinajsti?

Sluga: Ha, on gleda, kak vezda ja.

Kontar čičmar vadljal se je s svojim prijateljom, da on za pet minut napravi jeden par cipelah. Zel je jedne čičme odrezal njim sare, i gotovi su bili cipeli

Vu školi. Deca, denes na večer dobro poglednite meseca, pak mi zutra povečte, kaj ste na njem spazili.

No, Ferko, kaj si ti spazil na mesecu, pita drugi den navučitel.

Prosim ponizno, ja sem spazil, da je meseca samo na večer moći videti.

Vu krēmi. Isče bum jedenput pil, onda pak idem dimo, pak nekoga tak hitim doli.

Pak koga bi ti hitil?

Samoga sebe.

Po zapovedi. Andraš! vikne jeden stranjski gospon vu oštariji na dvoru.

Tešék, bil je odgovor.

Ali namesto pravoga, došel je jeden drugi kočis.

Nisem ja vas zval, prijatelj!

To je meni sve jedno, veli kočis, kojemu je takaj Andraš bilo ime. Meni su zapovedali, da ako bude gdo moje ime vikal, onda ja moram reči „Tešék!“

Ovaj koš, nebude više roja pušcal, i buduč ima vno go čmelah, zato se moramo nadjati, da bude nam taj čmelec vno go hasna donesel.

Ako vu novom košu za 25-30 dni najdemo opet nova gnjezda i nova jajca, onda je i ovaj čmelec dober.

Čmelec pustimo tak dugo meda i vojska delati, kuliko hoćeju, i kuliko praznih setih njim mi sami moremo dati. Samo moramo paziti, da bude posel vu redu išel.

Ako su seti već puue meda, vzememo je vun iz koša, meda s mašinom vun iz spricamo, i prazne seti opet u koš denemo.

V jesen moramo nekoliko setih meda ostaviti čmelam za zimsku hranu.

Buduč je do vezda pod jednom hudo i nestalno vreme bilo, zato su čmele vno go trpele. Ali morti bude od vezda moglo bolje hasnavati cvet akacije. V Budimpešti su zadnji tjedan jako pričele čmele delati.

Lutrija.

(Gazda Peter i žena mu Jana.)

Jana. Ej! kak je srećen naš sused Pavel!

Peter. No! Morti je dobro prodat žitka?

Jana. Eh kaj bi prodat! Jezero forintov je dobil na lutriji. Premisli si samo: jezero forintov!

Pet. S tim bolje, barem si vezda more vu red postaviti hižu. Bormeš penezi su mu treba!

J. Ali je itak čudnovito, da kakvoga goder človeka najde sreću, a dober, pošten človek navek s praznimi rukami ostane.

P. No pak takova sreća! Morti si mu jalna!

J. Kaj bi mu bila jalna, ali zato je itak istina, da su norci največput srećni Vidiš, mi nigdar nikaj ne trefimo.

P. Kak bi mi trefili, ako nigdar na lutriju ne stavljamo.

J. Vidiš to ti je falinga, da dragi moj! Ja sem već zdavnja rekla, da bi i mi na lutriju stavljali.

P. Je kaj pak! hočeš, da bi i mi naše blago potepli kak naš kum Pak kaj je vreden takov dobiček, kojega napre dobro moramo platiti.

J. Ali itak je veliko veselje, ako človek terno trefi.

Novi pisar.

K sudbenomu stolu vu B. su novoga predsednika imenuvali, koj je već predi čul, da su sudbeni činovniki i pisari jako leni, i da stopram okolo devete vure ideju vu kancelariju.

Novi predsednik došel je na večer vu B. odišel je vu oštariju, tam je spal, i nitko nije niti mislil, da bi on već tam bil, nego su mislili, da bude stopram za tri tjedna došel.

Predsednik bil je mali, prosto oblečeni človeček, koj nije bil predsedniku spodoben, a niti znanost mu se nije iz vuna vidla.

V jutro ob osmi vuri išel je vu kancelariju gledat, ali nikoga nije tam našel. Za kratak čas išel je opet gledat, i onda i onda je našel jednoga slugu, koj je kancelariju čistil. Predsednik ga zapita: Gdo je navaden najraneše vu kancelariju dojt?

Nigdo!

A gdo najkesneše?

D. pisar navek najkesneše dojde.

No onda mu pomorem njegvoga psiao zvršiti, ar ja sem novi pisar.

Mali človeček sel si je k D.-ovomu stolu i pričel je akte prepisavati. Već su svi činovniki došli, samo D. jo nije došel. Drugi pisari pitali su slugu, da gdo je taj mali človek. Sluga rekel jim je, da je to novi pisar, i onda se već nisu niti oglečali na njega. Okolo desete vure dojde komaj jedenput gospon D. pisar, i vikne mladomu človečecu:

Kaj delaju ovd?

Pisem.

Kaj pišeju.

Prepišujem akte njihovomu gospodstvu.

Pak kaj je njih briga za moje akte? Gdo njim je rekel pisati?

Samo sem mislil, da bude dobro prepisati, ar oni navek kesno dođeju vu kancelariju.

P. Čuk ti pojel takovo veselje: cela leta čekati broje, pak niti jeden vun nezide. Navek sem žaloval našega kuma. Ovi jezera forinti ne platiju tuliko, kuliko se človek pri tom poslu srđi; pak ovi jezera forinti mu nije dosta, da bi si svojju na pol porušenu kolibu dopravil, zemlje i senokoče vu red postavil, mršavu kravicu nahrani i jošče duga izplati. Nije meni treba takova sreća.

J. Ali vidiš, mi bi mogli dobiti, prez da bi puno potrošili.

P. To bi moglo biti; ali gdo ti bude dobro stal zato, da mi dobimo? Ono nigdar nije blagoslovljeno, kaj si človek na lehkij način priskrbi.

Rad bi znal, kaj bude vezda sused Pavel s njegovimi vno gimi penezi započel.

J. On bude veliku gostbu obdrževal; već je sve poznanice pozval. Bude tam veliki hop-hop. Istina! skorom sem zaboravila. I nas je bormeš pozval na zabavu.

P. Naj mu služi na zdravje! ali to je sigurno, da na takov način po malom celoga svojega imetka pofrari. Ja samo velim: „Kak je došlo, tak i odide!“

Nesreća na Dunavu polek Pakša.

Domovina smrti bi se mogel vezda Pakš varas zvati. Ljudi su svi žalostni, svaki koga na vulici zastanemo, prigne od tuge glavu doli, i svaki čas moći je videti, kak nosiju mrtva tela na grobje. Pakšv aras leži prav polk Dunava na brezuljku i vu dolini. Jedenašt jezer stanovnikov ima ov varas, izmed kojih je najviše katolikov. Iz Pakša išla je svako leto velika prošecija vu Kaloču na prošenje. 18. o. m. je takaj išla jedna prošecija, koju je Spiesz János plebanoš vodil. Broj ljudih bil je više kak 400, i kak navadno, hoteli su po brodu prek Dunava iti. Ali buduč je gornji brod prevažal husare, ljudi nisu teli dugo čekati, nego su odišli k Biško, šgde je Müller Antal na svojem gingavim brodu prevažal ljude. Pri brodu je takaj vse putnikov čekalo. Najpredi ala pričel je brod tonuti, i tak potunul, da ga je komaj bilo iz vode videti. Žene plebanušova kočija na brod, a za njom prošecija.

Čuju, oni su neostesanec. Taki njih ja najvećim poštenja. Kak se zoveju?

Prosim ponizno ja sem T. predsednik. Od ovoga dneva je D svaki den prvi došel vu kancelariju.

Vkanjeni barbir,

Jednomu človeku zrasla je nekakova bradavka nad desnim okom, i doktori su mu rekli, naj ide vu Budimpeštu i naj si je tam da operirati, drugač oslepi.

Drugi den bil je naš človek već vu glavnim varašu na jednim pijacu i tam se je tužil, kak ga kurje oko boli. Taki su mu pokazali jednu hižu, gde mu barbir odčeže kurje oao za jeden forint.

Ide naš kumek k barbiru, i prične mu povedati, da ga kurje oko boli, ali barbir ga samo pita: „levo ili desno.“

„Desno.“ odgovori človek, i onaj hip sedel je vu stolcu, dižmu su mu zuli, i za jednu minutu bile su mu sve kurje oči doli zrezane. On stane pogledne se vu zrcalo, ali bradavka je jošče nad okom.

Jeli njih iče boli? pita barber.

Kak me nebi bolelo, ako su mi celo kurje oko ostavili!

Kaj bi njim ostavil, im sem čisto vun izrezal.

Kaj nevidiju, da je celo? veli človek i pokaže na bradavku nad desnim okom?

Barbir se je malo razsrdil, ali je taki odrezal i bradavku.

Človek zeme iz žepa jednoga zgužvanoga forinta i preda ga barbiru s ovimi rećmi:

Ja samo ovu jednu operaciju platim, onu drugu nisem zapovedal, — i s tim je odišel.

domestljivost i aldov v grob je zakopan, koji joj v pokojene ostatke na genuanskom protestanskom grobju s jednostavnim marmorskim kamenom označeni razgnetuje.

Kossuthovu ženu za nekoje vreme vno gi nisu ljubili doma. Istina, da je bila gizdave stalne volje, ali gdo bi mogel tajiti, da joj ravno to neje podavalo onu jakost, s kojom je najstrašnja pohadjanja svoje sudbine, najpogibelnije napasti betegs s nigdar nepopustljivim dostojenstvom podnašala. Toga joj pak najokrutneši neprijatelji nemoreju zatajiti, da kaj je najpoglaviti e i prvi nakit venca, da je v najplemenitešem zmislu reči verna i aldujuća družica i najbolja mati bila. Gđano su joj 1. septembra 1865 te vu Turinu pretrpljene ostatke vu Genuarskom pogrebnom vrtu kraj kčerinoga groba na veći počinek položili, krlitati glas prenesel je i izvan domovine odziv boli vladaru, te je s iskrenom sučutljivostju svako lice izdahnuo. Vekovečni joj pokoj!

Kamli da bi na drugom svetu pred licem Gospodnjim izposlovati mogla, zakaj je ovde toliko zahman, toliko prosila zahman, toliko strpljivo podnašala, on blažen den, ono odičeno pojavljenje, gda za njom tugujući veliki muž toliko žalosti spremljenoga si srca razodeva, te vu domovini zablazenu se pokazavšoj na oslobodjenoj zemlji klečec s uzuešenimi rećmi s drhćućim licem zahvaljuje božjemu odredjenju, ja sadovoljnom dušom more mirno očekivati onu vuru, kada bude se ze svojimi preseljanimi ljubimci onde gore ravno združila.

(Konec)

Nekaj za kratak čas.

Vu školi je jeden dijak nekakvu huncvutariju napravil, ali navučitel nije mo-

MEDJIMURJE

Izdateljstvo: Knjižara Fischel Filipova
kam se predplata i obznane pošiljaju

Predplatna cna je:

Na celo leto	4 frt
Na pol leta	2 ;
Na četvrt leta	1 ;

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagaćućega činovničkoga društva“ u Čakovcu. — „Doljno-Medjimurske šparkske“
i „Podpomagaćućega društva“ u Prelogu. — „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“ u Štrigovi.

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Orsag i narod.

Človeka njegova narav prinuka, davu društvu živi; ar samo onda more človek vu naobraženosti napredovati, ako se sdrusi s onimi, koji su mu spodobni. Niti si nemremo premisliti, kak bi mogel na samom ostavljeni človek prez svakoga društva človečanski živeti. Povest nam svedoči, da odkad se je človek iz svoje divje naravi podigel, od onda je navek član menjšega vekšega društva. Ter s čim naobraženeši postaje lovek, s tim su bolje vuredjena, čvrsteša ona društva, k kojim spada.

Najvekte, najznameniteše i najjake društvo, k kojemu človek spada je orsag, koj je na stanovitom mestu, pod skupnim poglavarstvom (gospodarstvom) i zakon nastal zaradi toga, da človek vu naobraženosti duševno i telovno napreduje. Orsagi su svi zato postali, ar je človek p r i t r u c a n vu društvu živeti p a k a z o orsagi nisu svi na istom s upnju na ob aženosti, razl kuju se jeden od drugoga, i jeden orsag proti drugomu gledč je tak zvano tudjinstvo ili inozemstvo.

Vu jednim orsagu živući ljudi svi skupa činiju naroda i po tem moremo reći, da kuliko je orsagov, tuliko je narodov. Člani jednoga naroda ili svi govoriju jednoga jezika i onda je narod i vu jezi-u jeden te isti, ili pak ljudi više jezikov govoriju i onda velimo, da je vu orsagu više narodnostih ali ove narodnosti skupa zato samo jednoga naroda činiju. Jeden narod proti drugomu je tudjinec ili inozemec.

Svaki orsag ili država ima svakojačke naredbe i zakone, po kojih je celi orsag v u r e d j e n i. Ove naredbe i z a k o n i z o v e j u se

s jednom rečjum orsačka uprava (constitutio) Po tom dakle ima svaki orsag upravu. Vu našoj monarchiji činiju upravu svi oni zakoni i naredbe koji određuju, da kakovu moć ima vladar nad narodom, da je vlada med vladarom i vladom podeljena, kak se je dužen svojem vladaru pokoravati, zakone poslušati, i kaj je dužen svaki človek orsagu dati. Nadalje uprava određuje s v a k o m u č l o v e k u svoje pravo (juša). Ona znanost, koja nas na celu orsačku upravu vući, zove se navuk uprave.

Svakomu domorodcu ne samo da je dužnost upravu svoje domovine poznavati, nego je to svakomu človeku potrebno, ar iz toga se navčimo, kuliko smo vredni i kuliko ne kakti člani Magjarskoga orsaga. Vu navuku magjarske uprave jesu takove stvari, koje su za svakoga poštenoga domorodca neobhodno potrebne, da je pozna, i jesu opet takove stvari, koje nisu svakomu človeku potrebne. Mi budemo vu naših novinah nekoje paragrafše iz navuka magjarske uprave spisali. Prosimo naše vredne čitatelje, naj je marljivo prečitaju, ar ako paragrafuši takvoga kaj zadržavaju, kaj je potrebno, onda zato moramo čitati, ar je potrebno. Drugi paragrafuši, koji nezadržavaju takove stvari, koje bi svaki človek moral znati, su zato vredni za čitanje, ar su jako zabavni i zanimivi. Zato dakle preporučamo poš. čitateljem još jednpud, da bi te paragrafše prečitati, ar za vreme, koje s čitanjem prebaviju, njim nigdar nebude žal.

Iz povesti magjarske.

Šalomon (1064—1074)

Kad je Šalomon na tronuš stupil, bil je stopram jedenajst let star. Tak

mladi nije mogel sam kraljvati i na njegovu nesreću je grofa Vida dobil zaškrbnika i tolačnika, koj je nemškoga porolenja bil.

Vid je najpredi nagovoril mladoga kralja, da bi od Belovih sinov: Geze Ladislava i Lamberta odvezel onu stran orsaga, koju njim je predi dal. Kralj je to včinitil.

Iz toga se je skorom tabor pripetil. Ali Dež r biskup je pomiril hercege s kraljom, osem let je najlepší mir bil med kraljom i hercegi Kad je tak domaj mir stalen bil, je Šalomon s pomoćjum hercegov višeput vunjске neprijatelje nadvladal.

Znameniti je on tabor, kojega je Šalomon proti Kunom vu Erdelju vodil gde se je osobito Ladislav s svojim vitezovom izkazal.

Magjarski šeregi su Kune pri Čerhalomu čisto pobili.

Šalomon je takaj i proti Grkom vodil tabora; grčki cesar bil je onda Dukas Mihaly, a vodja Niketas, koj se je vu Belgradu zadržaval. Belgrad bil je jaki varas sve okoli s visokimi zidi obzidani. Magjari su dva mesece zavzimali varaša, i nazadnje su ga samo na taj način mogli zavzeti, da je vu varašu jedna magjarska devojka bila, koja je varaša na više mestih vužgala. Dok su ljudi ognja gasili, za toga su Magjari vu varaš nahrupili i Niketas se je predal. Niketas se nije ufal vu Šalamona, nego je išel k hercegu Gezi, koj je jako lepo postupal s Grki, i zato je Geza potlam dobil od grčkoga cesara Dukasa jednu zlatnu korunu. Ovu korunu su potlam k koruni sv. Štefana prikovali, i ona čini još den denes dolnji del magjarske korune.

Iz ovoga dogodjaja su se opet svakojačke komedije porodile. Vid je opet

pričel kralja pustiti proti hercegom i kralj je pričel oštro postupati s hercegi misleđ, da mu hoćeju korunu odvzeti. Kad su hercegi već vidli, da njim življenje nije vu sigurnosti, pobili su se s kraljevimi vojskami med Mogyorodom i Czinkotom 1074 leta. —

Bitka je jako oštra bila. Vid je vu bitki življenje zgubil, a Šalomon je pobegel k nemškemu cesaru. Zatim su Magjari podigli Gezu na tronuš.

Geza (1074—1077) je samo tri leta kraljuval, ali za to kratko vreme je pokazal svoju mirnu čud. Poznavajuć Šalamonovu nemirnu naturu, znal je, da bude opet tabor nastal, i zato su ga Magjari s teškom mukom nagovorili, da bi se dal okorunili.

Nemirni Šalomon niti nije ostal miran: Nagovoril je nemškoga cesara Henrika, da bi vudril na Magjare, kaj je Henrik i včinitil Ali Geza je pred njim sve upustošil, i Henrik se je moral dimo povrnuti, ar drugač bi mu bili soldati od glada vumrli.

Sada se je Šalomon k papi obrnul za pomoć, ali papa je pokaral nemirnoga Šalamona.

Ali dobrodušni Geza bil je već pripraven dobrovoljno predati Šalamonu korunu, samo da nebi opet tabori bili, ali toga nije mogel včiniti, ar je naglo vumrl. Ostavil je za sobom dva sine Kalmana i Almoša.

Narod nije stel Šalamona na tronuš podiči, nego vitezoga i mudroga Ladislava.

Gospodarstvo.

Čmelarov posel vu mesecu junijušu.

Letos se navadni kolendar čisto slaže

ZABAVA

Pesme odricanja.

Prevodil: A. Pataki.

(Dalje.)

Tužni uzdah tužbe vaše
Jen za drugim tako grede:
Kako j' mučno i boleče,
Kako j' teško to življenje!
Srcu vašem nij' pokoja,
Nij' veselja, nit blaženstva!
Verjete, da vusna vaša
Breme toga su blaženstva?!

Samo da zanemi tužba,
I tog vihra silna bura,
Srca nebo se razvedri
I zasjaje sunce s traci!
Sunce krasno: mirovanja,
Potrpjenja, zaufanja,
Neka auča na vekoma
Zaneme ta tužba vusna!

Tužite se, srca j' nebo
Vek oblačno, tuge puno
Nit je nade hoće l' kada
Razvedrit se svod tog neba!
Život vaš taj noć je temna,
K njoj dohadja noć trpljenja,
Ovo je pak najstrašnije:
Ar noć nema zore sanje!
Nut visoko glejte nebo!
Jel' je zvezda množ plamnulo?
Kad zatrepiti sena noći
Suncaće tad želi zaći!
Noć ta tuge i trpljenja
Zato srce nam pokriva,
Ar samo po noći sjaje
Sjaj kreposti na hiljade!

(Drugiput dalje)

Kossuth Lajos

(životopisni obrazec.)

(Dalje.)

Ovak je minulo 1854-to leto. Za njim sledeća leta dvostrako žalostna doba predstavljaju vu odnošajih Kossuthovoga zasebnoga života. Neprestano su mu se potrebe i opet potrebe domovine okretale pred očmi nigdar lastovitanjegva i njegovih hasen! neizterivo je odbil one vngobrojne i lepe penezne pounde, koje su mu pri prvom podignutju tak vu Englezkoj kak vu Americi za stran vlastite persone, kak i za stran obitelj svigde podnesli, ter nigdar neje niti jednoga fillirra prijel, ako njegov pounditelj odprto nato neje privolil, da bi se tekuta summa penez na oslobodjenje Magjarske upotrebila. Prama tomu su veliki meštri špekulacije vu Englezkoj pri bogatesih razredih tak odlučno protivno nagibanje poteknuli, da je i tak zvanoj Kossuthovoj fundcomitteju. vu ovom pitanju brod se prelomil. Kaj je vu Americi unutra stiglo za posle domovine, te bivši vladar Magjarske, da bi sebe i obitelj zadržati mogel i deci pristojno odhranjenje podati, prisiljen je bil 1855-ta i 57-me Britaniju navlastite pak duhovitu Skociju (gde je napram njemu najpodnošljivča sućut ostala) od varoša do varoša prehadjati, te vezda vrhu političkih, onda vrhu znanstvenih poslovah govore, javna čitanja uržati. Spadne mu veličina spadne mu narod do praha pred mukami!

Jedina mu radost med svimi borbami, jedino razveselenje za prešastno i vezdanje tugovanje bilo mu je čezno to vreme obiteljsko življenje. Sine si je zbog navučanja englezkoga jezika jedno leto

vu Londonu, potlje pak vu Parizu dal odhranjivati, gde su se vu vrlom Barbešovom zavodu obedva vu vrlih sposobnosti naročito pak vu matematičkih (zemljomerni) i prirodopisnih znanostih odlikovali. Budi ovde i to kakti vredna okolnost spomenuto, da za dva leta mlajšega Ludvika nikak neje bilo moguće zadržavati, da se starišim si bratom nebi bil napredoval.

1857-me pošla su obedva nazad vu London na sveučilišće. Želeći za inženire izučit se, i ovde su njim zemljomerni i prirodoslovni navuki glavne nauke činile, te su na ovoj stezi nejedanput glavne čare postigli. Podelenje darovah vu Englezkoj bi se navek na koncu leta svakiput s kakvim obredam i svečanostjum i to po zaprosenim, vu to ime predsedniku obavilo.

1859-te je lord Palmerston predal Francu Kossuthu na stezi gospodarstveno političkoj stečenu prvu nagradu. Zvršivši sveučilišne nauke (1860) ostala su dva uhvanja gojna mladiča još dva leta vu Londonu pošavai na vezbanje prideleni k dvem stanovitim železničkom i telegrafičkom inženiru. Zatim su 1861-ve s roditelji vu Talijansku otišli, gde su namah vu službu bili namešćeni kakti inženirski pomoćnici pri železničkom društvu, koje je prevzel izgradjenje železničke linije medGenoum i Specijom.

Linija prevodeća pored dužine morskoga brega čez pećine i morske plavine, vuogo je izgradenja (podzemnih putah) iskala, te je jedna zmed redkih i te ikih vu svojoj vrsti. Dopavši vu tom poduzetju dvem mladim Kossuthom, od težišega težiši del posla, zadaće su si tak neočekivano izvrgili, da jih je Havaur priznavajuć očevodne njim spo-

sobnosti i bogata poznavanja obedva vu hipu imenoval za činovnike pri ministeriju za skupne posle vu odelu kojemu je nadgledanje nad orsačkim železnicami povereno.

Ludovik je onda vu Eksillesu vu Pijemontu, gde po dozvoljenju talijanske vlade zgotavljanje Tunela (podzemnoga prelaza) Montelenisa spajajuć železničku liniju Suša, ter dočim je stariši Franc nadstojnik pri ureju istog posla vu Turinu.

Vrta dva mladiča skup su narasla, te vezda s nerazdružljivom medsobnom ljubavjum prevadjaju svoje stalige. Dve spojne zvezde vu tamnoj noći progonstva. Privrženost, koju su napram otcu si odavali, najlepší su dokaz onoga čučenja, koje njim mlada srca zavzima.

Kamli, da bi čim prvlje naši mogli biti, ter da bi je domovina vu srcu nositi mogla, kak su oni vu srcu nosili i još nose tak rano zgubljeni kip drage domovine.

Od 1861-ve do 66-te bilo je odredjeno doba neprekidne strpljivosti i jedne za drugu se nagamilajućeh neprilikah vu Kossuthovim življenju. Zauhvanosti domovine uzastopce su mu se izkrivljene činile, prilatelji, koje je za najvernije si držal, ostavili su ga (i vrednoga gopona Paljakija k onim pribrajaju) ženu, kšer. delnice mu dugoga trpljenja, ipak najvekte mu blaženstvo iztrgne iznaručja nemila smrt.

Ogramni gubitek za njega! Kći mu: Vilma Kossuth bila je lepa, čedna i dragestna devojka, gda je 1862-ge komaj 18 letna na vuznemni pondeljek potlje drugih mukah za uveke se presilila, gda je s tugom obzetim dičnim otcem svaki bol delil. Velika zauhvanost nena-